



**ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ  
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ  
ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ**

**ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ**

**Διάλεξη 6 Μορφές αγοράς**

**Σταυριανή Σπυριούνη  
Λέκτορας Εφαρμογών**

# ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΛΑΔΩΝ

- Πλήρης Ανταγωνισμός
- Μονοπωλιακός Ανταγωνισμός
- Ολιγοπώλιο
- Μονοπώλιο

	Πλήρης ανταγωνισμός	Ατελής ανταγωνισμός		
		Μονοπωλιακός ανταγωνισμός	Ολιγοπώλιο	Μονοπώλιο
Αριθμός επιχειρήσεων	Πολύ μεγάλος	Μεγάλος	Μικρός	1 επιχείρηση
Δυνατότητα εισόδου	Απεριόριστη	Απεριόριστη	Περιορισμένη	Σχεδόν καμία
Τύπος του Προϊόντος	Ομοιογενές	Διαφοροποιημένο	Ομοιογενές ή διαφοροποιημένο	Μοναδικό
Παραδείγματα	Παραγωγή λαδιού/γενικά αγροτικών προϊόντων	Εστιατόρια, κομμωτήρια, λιανικό εμπόριο	Τσιμεντοβιομηχανία/Αυτοκινητοβιομηχανία	ΔΕΗ
Καμπύλη ζήτησης της επιχείρησης	Οριζόντια. Η επιχείρηση δεν επηρεάζει την τιμή	Με αρνητική κλίση, αλλά σχετικά ελαστική. Η επιχείρηση έχει κάποιο έλεγχο στην τιμή	Με αρνητική κλίση, σχετικά ανελαστική, αλλά εξαρτάται από τις αντιδράσεις των ανταγωνιστών στις μεταβολές της τιμής	Με αρνητική κλίση, πιο ανελαστική από του ολιγοπωλίου. Η επιχείρηση έχει σημαντικές δυνατότητες ελέγχου της τιμής

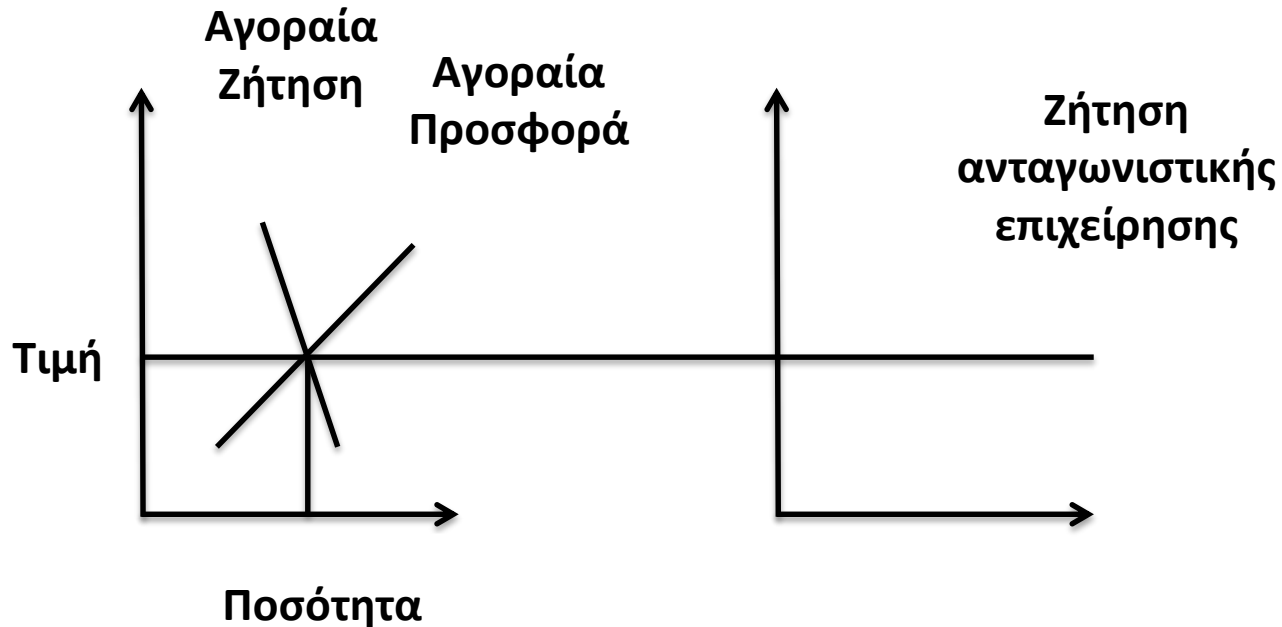
Τέλειος ανταγωνισμός και μονοπώλιο:  
οι οριακές μορφές αγοράς  
Μονοπωλιακός ανταγωνισμός και  
ολιγοπώλιο:  
οι συνήθεις μορφές αγοράς

# Τα χαρακτηριστικά του τέλει ανταγωνισμού

1. Το προϊόν της κάθε επιχείρησης είναι όμοιο με το προϊόν οποιασδήποτε άλλης επιχείρησης.
2. Κάθε επιχείρηση είναι τόσο μικρή σε σχέση με το μέγεθος της αγοράς έτσι ώστε δεν μπορεί να επηρεάσει την αγοραία τιμή του προϊόντος με μεταβολές στην ποσότητά του.
3. Η είσοδος και η έξοδος του ατομικού παραγωγού είναι εύκολη και χωρίς εμπόδια.
4. Κάθε εγκατεστημένη στον κλάδο επιχείρηση, αλλά και κάθε δυνητικός ανταγωνιστής, έχει τέλεια πληροφόρηση για τις άριστες μεθόδους παραγωγής, για τις τιμές των αγαθών και τις τιμές των εισροών.

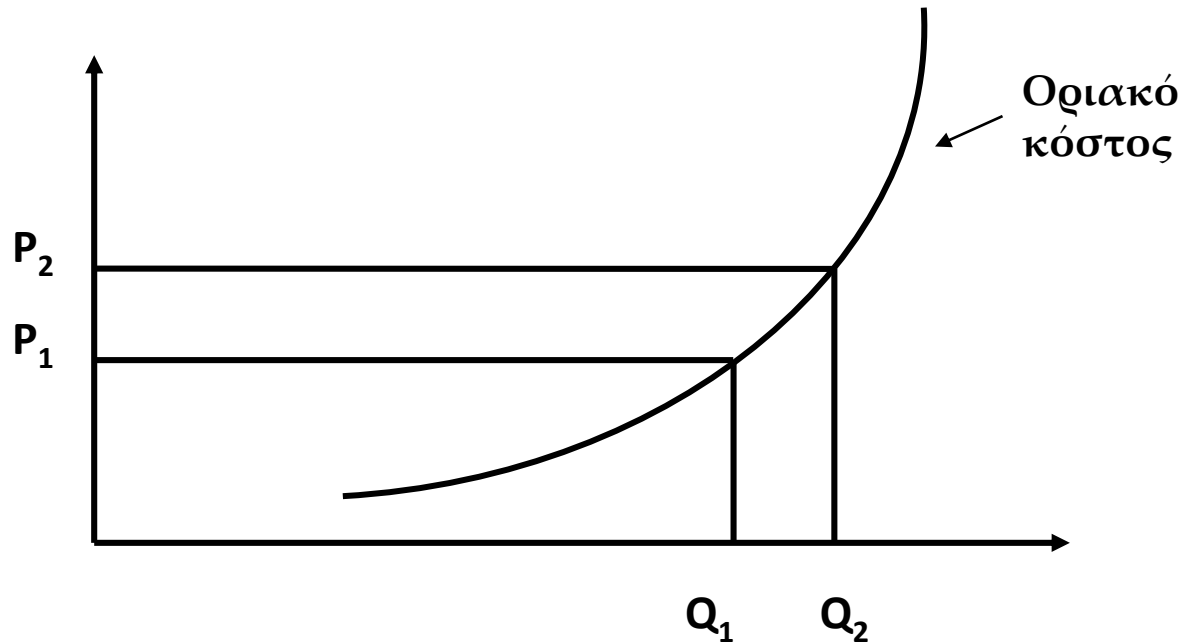
# Η Ανταγωνιστική Επιχείρηση:

1. Έχει καμπύλη ζήτησης άπειρα ελαστική.
2. Είναι λήπτης τιμών.
3. Το ανερχόμενο τμήμα της καμπύλης του οριακού κόστους αποτελεί την καμπύλη προσφοράς της.

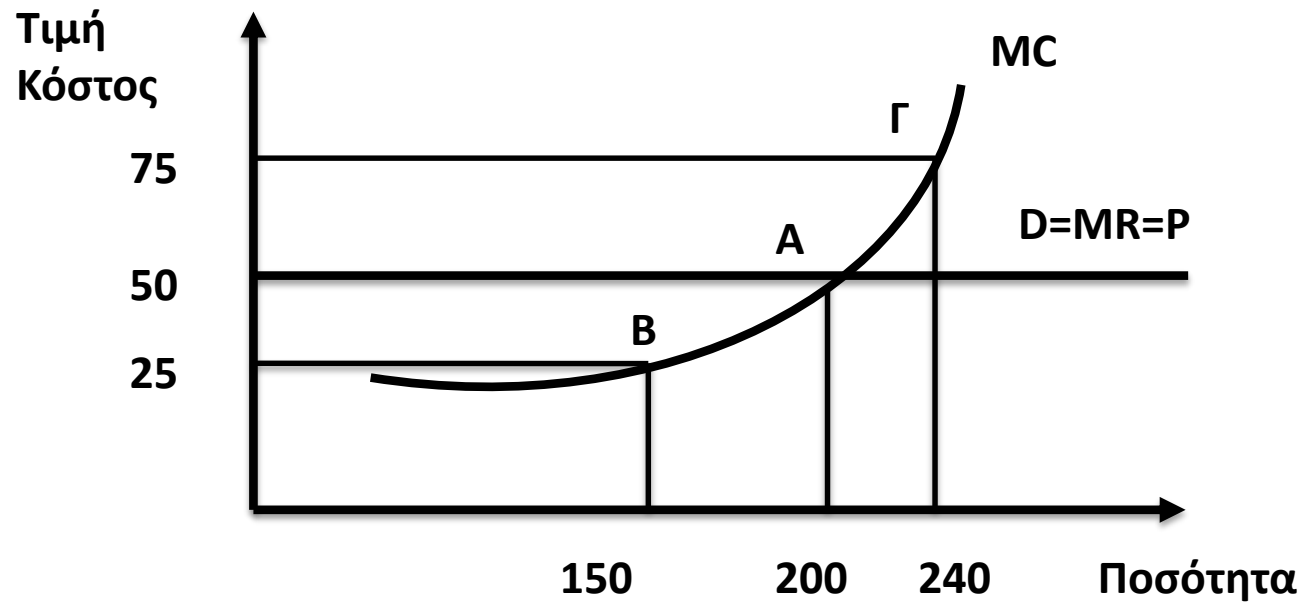


# Η καμπύλη προσφοράς της ανταγωνιστικής επιχείρησης:

*Οι αποφάσεις για αυξομειώσεις της παραγωγής  
καθορίζονται από το οριακό κόστος*



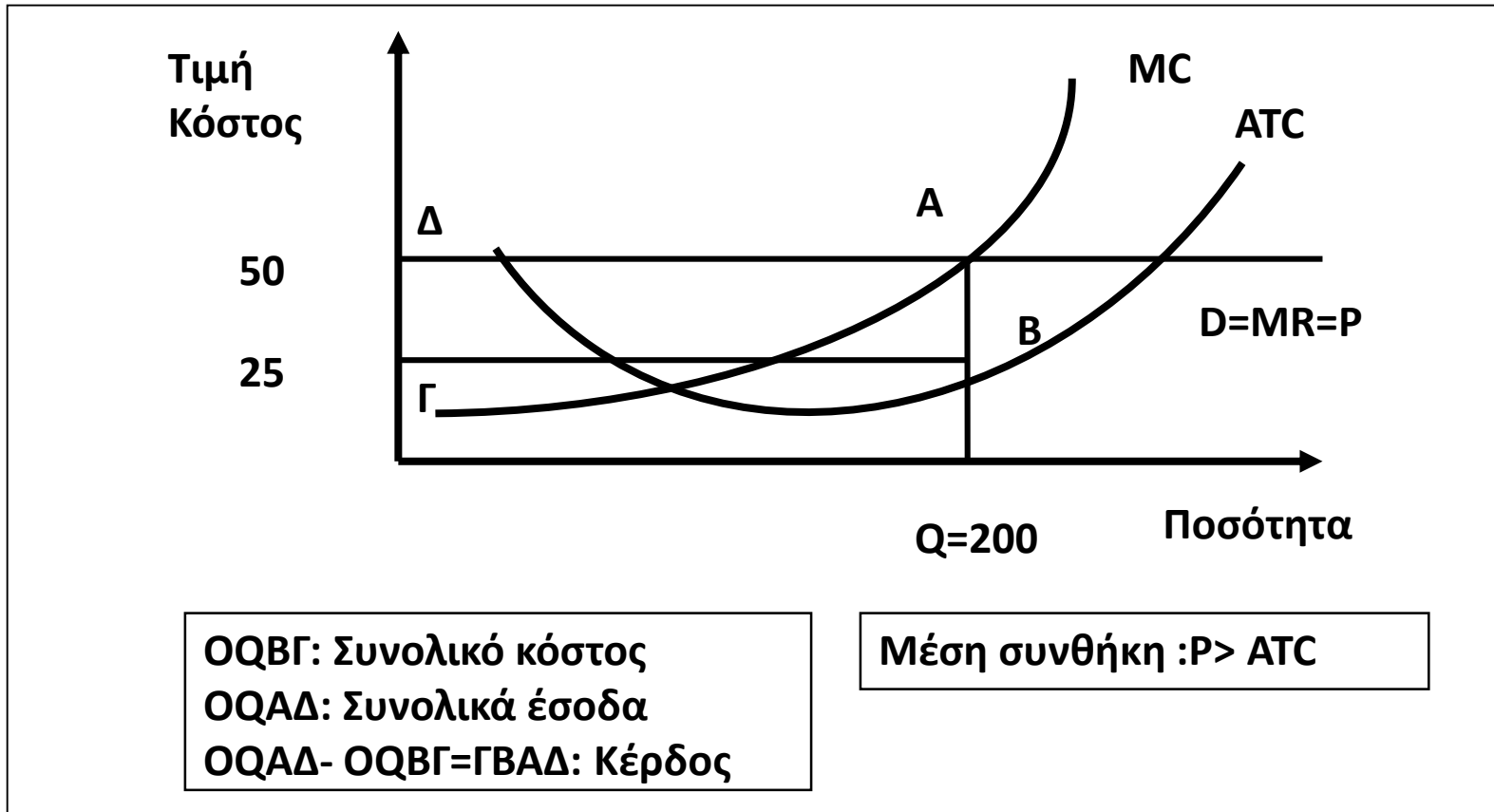
# Ισορροπία ανταγωνιστικής επιχείρησης: Άριστο επίπεδο παραγωγής: $MC=MR$



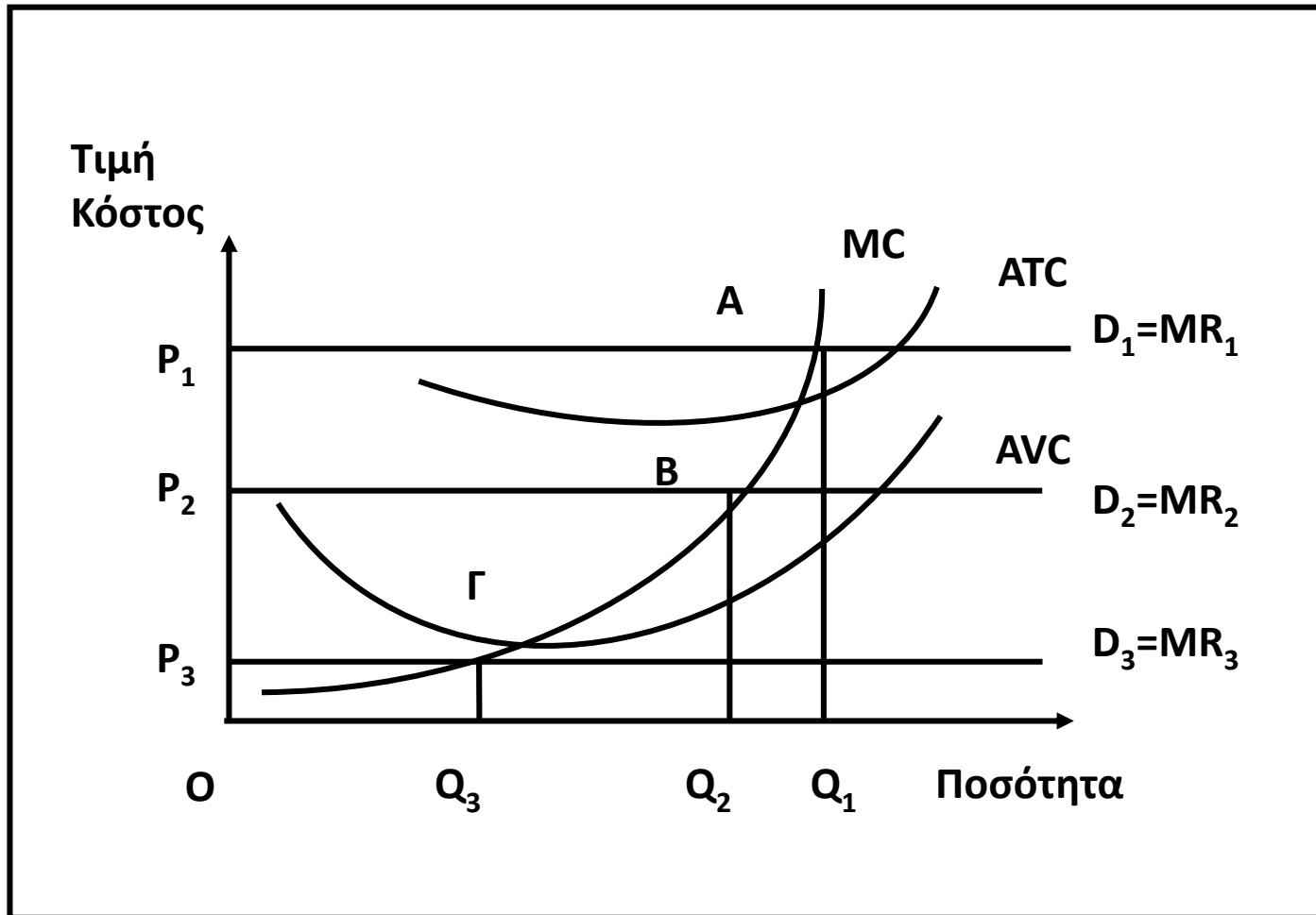
Οριακή συνθήκη:  $MC=MR$



# Μεγιστοποίηση κέρδους ανταγωνιστικής επιχείρησης στη βραχυχρόνια περίοδο: $P > ATC$



# Κέρδη, ζημιές και παύση λειτουργίας ανταγωνιστικής επιχείρησης στη βραχυχρόνια περίοδο



# Κέρδη, ζημιές και παύση λειτουργίας ανταγωνιστικής επιχείρησης στη βραχυχρόνια περίοδο

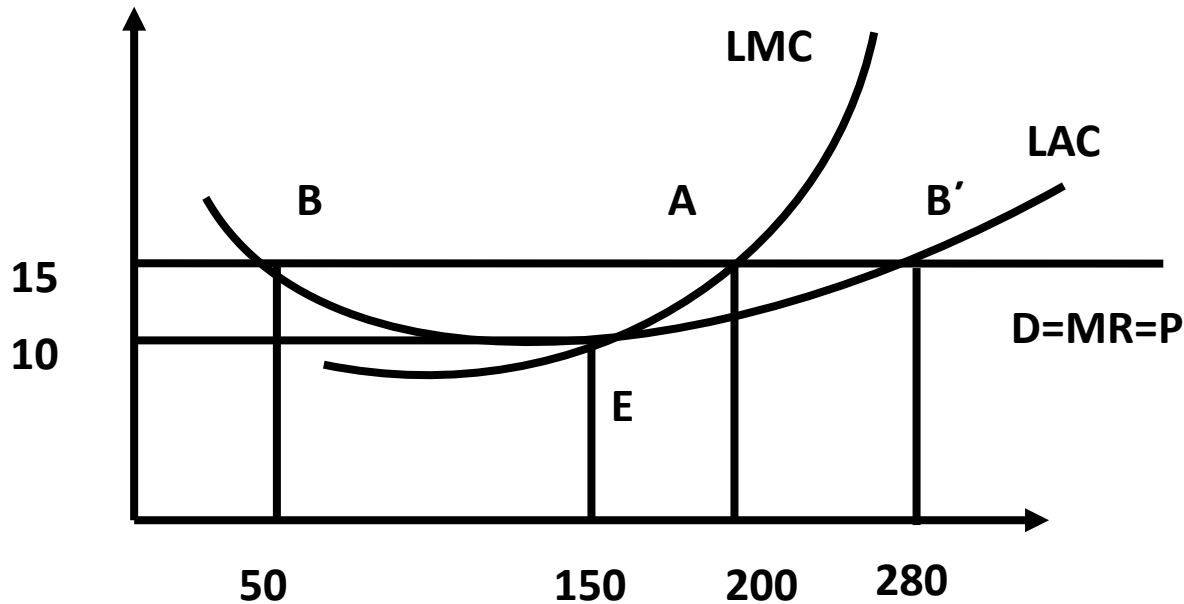
α) Εάν η διαμορφωμένη στην αγορά τιμή είναι  $P_1$  η επιχείρηση ισορροπεί στο σημείο A παράγοντας ποσότητα  $Q_1$ , όπου  $MC=MR$  και πραγματοποιεί οικονομικό κέρδος δεδομένου ότι  $P > ATC$ .

β) Εάν η διαμορφωμένη στην αγορά τιμή είναι  $P_2$  η επιχείρηση ισορροπεί στο σημείο B παράγοντας ποσότητα  $Q_2$ , όπου  $MC=MR$ . Στην περίπτωση αυτή το συνολικό κόστος είναι μεγαλύτερο από τα συνολικά έσοδα και η επιχείρηση αντιμετωπίζει ζημιές καλύπτει, όμως, όλο το μεταβλητό της κόστος και μέρος του σταθερού. Έτσι θα συνεχίσει να λειτουργεί εφόσον οι απώλειες που έχει με τη συνέχιση της λειτουργίας της είναι μικρότερες από αυτές που θα έχει εάν διακόψει τη λειτουργία της. Αυτό θα συμβαίνει όσο η τιμή είναι μεγαλύτερη από το μέσο μεταβλητό κόστος, δηλαδή  $P > AVC$ .

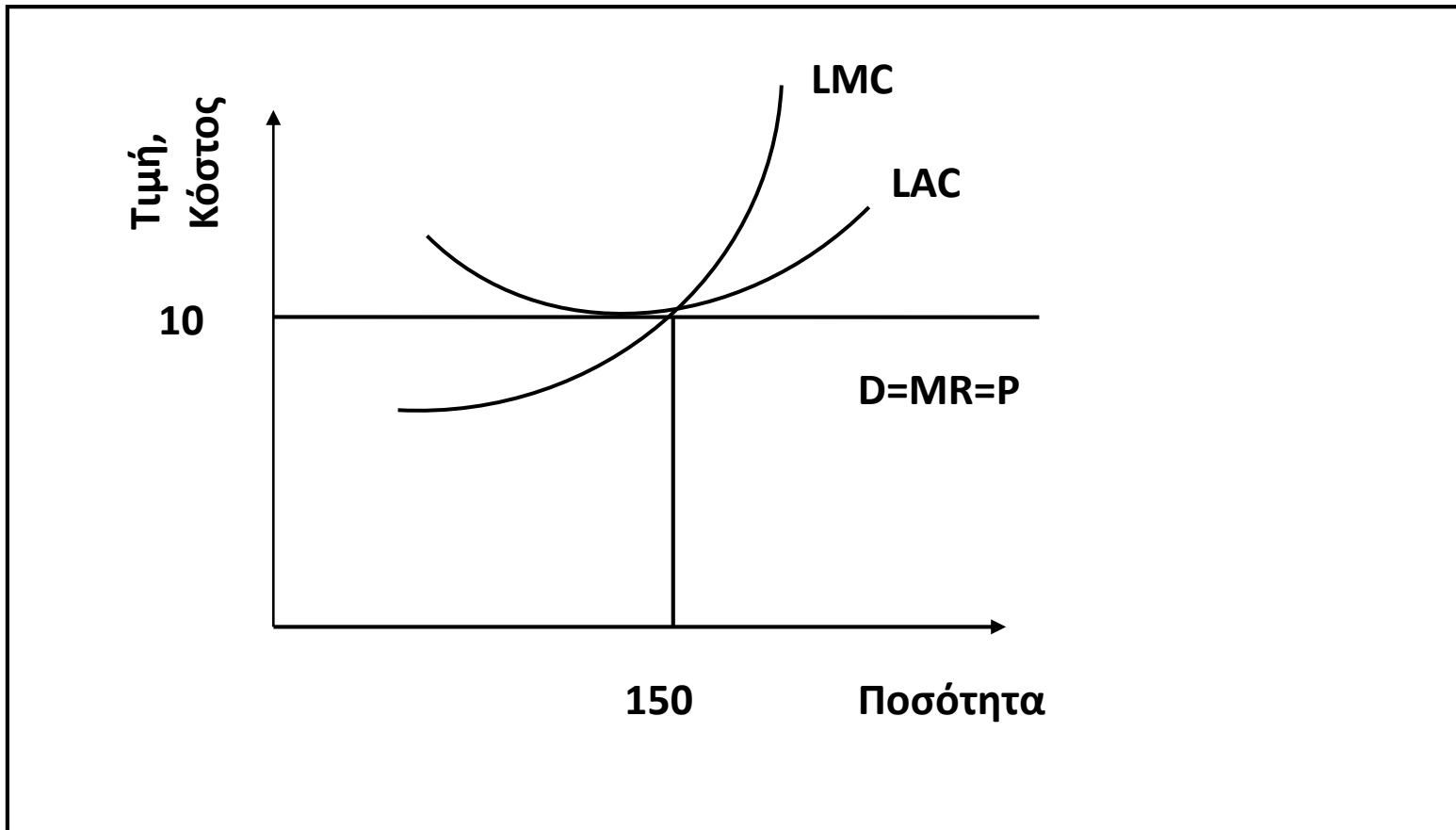
## Κέρδη, ζημιές και παύση λειτουργίας ανταγωνιστικής επιχείρησης στη βραχυχρόνια περίοδο

γ) Τέλος, εάν η αγοραία τιμή διαμορφωθεί στο  $P_3$ , η επιχείρηση ισορροπεί στο σημείο Γ παράγοντας ποσότητα  $Q_3$ , όπου  $MC=MR$ . Η επιχείρηση πλέον δεν μπορεί να καλύψει όχι μόνο το σταθερό αλλά και μέρος του μεταβλητού κόστους, αφού  $P < AVC$ . Εάν συνεχίσει να λειτουργεί οι ζημιές της θα αποτελούνται από το σταθερό της κόστος και το μέρος του μεταβλητού το οποίο δεν μπορεί να καλύψει. Συνεπώς, τη συμφέρει να διακόψει τη λειτουργία της προκειμένου οι ζημιές να περιοριστούν μόνο στο ύψος του σταθερού κόστους.

# Ισορροπία ανταγωνιστικής επιχείρησης στη μακροχρόνια περίοδο



# Μακροχρόνια στον τέλει ανταγωνισμό τα κέρδη εκμηδενίζονται



Σε ένα κλάδο, που λειτουργεί σε συνθήκες τέλειου ανταγωνισμού, πραγματοποιούνται κέρδη.

A) Τι θα συμβεί την αμέσως επόμενη χρονική στιγμή στον αριθμό των επιχειρήσεων που λειτουργούν στον κλάδο στην αγοραία προσφορά, στην αγοραία ζήτηση στην τιμή του αγαθού και στα κέρδη των επιχειρήσεων;

B) Τι θα συμβεί στην συνέχεια;

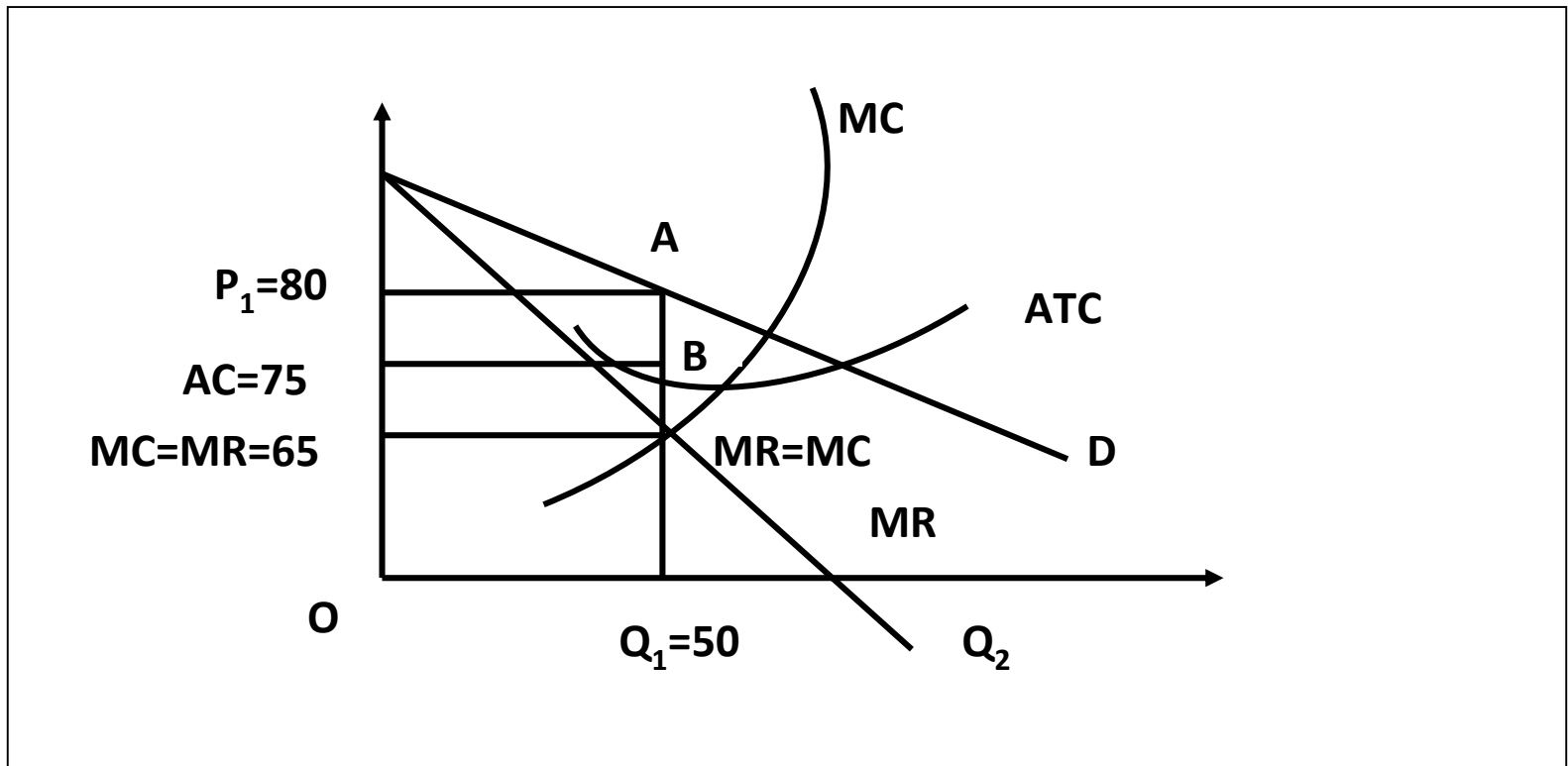
# Τα χαρακτηριστικά του μονοπωλίου

1. Ύπαρξη μιας μόνον επιχείρησης η οποία παράγει και διαθέτει το αγαθό ή την υπηρεσία.
2. Απουσία στενών υποκατάστατων του παραγόμενου και διατιθέμενου αγαθού ή υπηρεσίας.

Αν και στον πραγματικό κόσμο της οικονομίας δεν συναντούμε εύκολα τέτοιας μορφής επιχειρήσεις η μελέτη τους παρουσιάζει ξεχωριστό ενδιαφέρον. Η αιτία του ενδιαφέροντος αυτού οφείλεται στο ότι ενώ τα «καθαρά» μονοπώλια είναι λίγα, υπάρχουν πολλές μεγάλες αλλά και μικρότερες επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν μονοπωλιακή δύναμη στην αγορά υπό την έννοια ότι παράγουν διαφοροποιημένα προϊόντα. Η μελέτη του υποδείγματος του μονοπωλίου μας βοηθάει να κατανοήσουμε τη δράση και τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων αυτών και μας παρέχει τα αναλυτικά εργαλεία για να γνωρίσουμε πως αυτές λαμβάνουν αποφάσεις προκειμένου να μεγιστοποιούν τα κέρδη τους.



# Ισορροπία της μονοπωλιακής επιχείρησης



# Κέρδη, ζημίες, παύση λειτουργίας και έξοδος από τον κλάδο

Οριακή συνθήκη		Μέση συνθήκη			
Απόφαση για το ύψος της παραγωγής		Βραχυχρόνια		Μακροχρόνια	
MR>MC	Αύξηση	P>SAC	Μεγιστοποίηση κερδών	P>LAC	Μεγιστοποίηση κερδών
MR=MC	Άριστο	P>SAVC	Ελαχιστοποίηση ζημιάς και συνέχιση της λειτουργίας	P<LAC	Έξοδος από τον κλάδο
MR<MC	Μείωση	P<SAVC	Κλείσιμο της επιχείρησης		